

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 587
van **MAAIKE DE RUDDER**
datum: 21 april 2021

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Gebruik van lachgas door jongeren - Sensibilisering over gevaren

In het Waasland wordt door de verschillende politiezones vastgesteld dat er een toename is in de dossiers waarbij bezit of gebruik van lachgas aan de orde is. Lachgas of distikstofmonoxide is een vergund geneesmiddel en Europees erkend voedingsadditief. Dat maakt een totaalverbod onmogelijk. Sinds maart 2021 is er echter door de federale Kamer een wetsvoorstel goedgekeurd waarbij de verkoop van lachgas aan minderjarigen verboden wordt.

Lachgas wordt gebruikt om in een roes te geraken, maar is niet alleen gevaarlijk in het verkeer, maar kan ook permanente hersenschade veroorzaken bij de gebruikers ervan. Blijkbaar geraken jongeren soms nog wel aan capsules. Daarom is het in het kader van preventie noodzakelijk om - naast een verbod - de jongeren ook te wijzen op de gevaren van lachgas.

1. Heeft de minister cijfergegevens over het gebruik van lachgas bij jongeren?
2. Op welke manier wordt ingezet om jongeren te sensibiliseren over de gevaren van het misbruik met lachgas?

ANTWOORD

op vraag nr. 587 van 21 april 2021

van **MAAIKE DE RUDDER**

1. Zoals toegelicht in vraag om uitleg 1921 van Katja Verheyen die behandeld werd op 2 maart zijn cijfers over het gebruik van lachgas in Vlaanderen op dit moment schaars. Eén van de weinige bronnen die we hebben is het VAD uitgaansonderzoek uit 2018. Daaruit blijkt dat zelfs in de populatie van mensen die regelmatig uitgaan, de groep waarbij alcohol- en druggebruik significant hoger ligt dan in bredere populaties, het gebruik van lachgas beperkt blijft tot 3,4% laatstejaarsgebruik. Amper 1% van de uitgaanders die bevraagd werden gaf aan het regelmatig te gebruiken (meerdere malen per maand). Soortgelijke cijfers zijn te vinden in Brussel en Wallonië, waar in 2018 een studie werd uitgevoerd voor ULB in samenwerking met Eurotox onder 6500 scholieren van de tweede en derde graad secundair onderwijs. Daaruit blijkt dat minder dan 3% van de Franstalige scholieren lachgas inhaleerde.

Om lachgasgebruik beter in kaart te brengen en het werken op maat van specifieke doelgroepen verder te optimaliseren zal VAD het gebruik van lachgas voortaan monitoren via de Leerlingenbevraging (secundair onderwijs), de studentenbevraging (hoger onderwijs) en het uitgaansonderzoek. Correcte cijfers over het gebruik van lachgas in Vlaanderen zullen ons toelaten om op een evidence based manier bij te dragen aan kennisontwikkeling omtrent het onderwerp. Maar op dit moment hebben voor zover bekend de meeste jongeren in Vlaanderen dus nog nooit lachgas gebruikt.

2. Zoals ook in de eerdere vraag om uitleg werd aangehaald geeft De Druglijn al jaren informatie over lachgas aan het brede publiek, via folders en online. VAD, de partnerorganisatie rond alcohol, drugs, gamen, gokken en psychoactieve medicatie leidt ook al jaren preventiewerkers, hulpverleners en andere intermediairs op in het omgaan met lachgasgebruik, als onderdeel van het omgaan met legale en illegale drugs. Preventieve info over lachgasgebruik wordt daarnaast ook meegegeven aan jongeren in het uitgaansmilieu. Op verschillende events en op festivals staan vrijwilligers die gericht vragen beantwoorden rond lachgas en een preventieve folder meegeven. Die info is te vinden op de website van Safe 'n Sound.

Recent zette VAD bijkomend in op onderstaande initiatieven rond lachgas:

- een algemene visie over het omgaan met vragen over en problemen met lachgas, breed gericht aan burgers, pers, intermediairen en beleid, vanuit een preventief oogpunt.
- Een duidelijk en direct toepasbaar artikel rond lachgas voor het secundair onderwijs. Daarbij verwerkt VAD adviezen rond lachgas in de Leerlijn Verslavingspreventie voor lager en secundair onderwijs.
- een handleiding voor lokale besturen om vanuit hun bevoegdheden problematisch lachgasgebruik te voorkomen en aan te pakken.

Jongeren die betrapt worden met lachgas door de politie worden, naargelang de context van het gebruik, aangeraden om contact op te nemen met een dienst binnen de drugshulpverlening.

Specifiek voor het Waasland, krijgen ze de aanbeveling om contact op te nemen met het vroeginterventie-aanbod van CGG Waas en Dender. Binnen die dienst zit de expertise rond vroeginterventie inzake lachgas. De jongere kan ook via andere kanalen

naar dit vroeginterventieaanbod doorverwezen worden, bv via de school of iemand uit de omgeving. In andere regio's, zoals Dendermonde, is er een samenwerking tussen de GAS-bemiddelaar en de hulpverlening. In CGG Waas en Dender merkt men op dit moment nog geen sterke toename in aantal aanmeldingen in de hulpverlening, ondanks de toename in het aantal dossiers bij de politie.

Algemeen kunnen diensten, zoals scholen of jeugdbewegingen, ook met een bredere advies- of consultvraag terecht binnen het preventieaanbod van de CGG's. Zo adviseren preventiewerkers lokale besturen ook rond het uitwerken van een lokaal preventiebeleid rond lachgas. Hiervoor werken ze volgens het document 'lachgas, handvatten voor een lokaal actieplan' van VAD. Bepaalde signalen of bezorgdheden rond lachgas kunnen preventiewerkers dan ook op die manier meenemen en doorgeven aan de hulpverlening.

Lokale overheden zijn uitstekend geplaatst om een lokale, op maat gerichte aanpak van het lachgasfenomeen op hun grondgebied te coördineren. Zij kunnen lokale stakeholders met elkaar in contact brengen om een gezamenlijke aanpak uit te werken, op maat van hun stad of gemeente. Voorbeelden van lokale stakeholders zijn lokale of intergemeentelijke preventiewerkers, het jeugd- en welzijnswerk, straathoekwerk, onderwijs, eerstelijns werkers, uitgaanssector, detailhandel en de lokale politie. VAD adviseert in de handvatten voor een lokaal actieplan, de stad en gemeente om eerst samen met de lokale actoren het probleem in kaart te brengen, en dan een breed actieplan uit te werken.

Bij de uitwerking van een lokaal actieplan lachgaspreventie, is het belangrijk om er rekening mee te houden dat het breed delen van informatie over lachgas (bijvoorbeeld in een postercampagne gericht op alle jongeren of via sociale media) een ongewenst of zelfs averechts effect kan hebben. Een brede campagne over een product dat slechts door een kleine minderheid gebruikt wordt, riskeert immers dit product te normaliseren. Wanneer het daarenboven gaat over een product dat potentieel een grote aantrekkingskracht op jongeren uitoefent en makkelijk verkrijgbaar is, vergroot het risico dat de communicatie schadelijke gevolgen met zich meebrengt (i.c. meer jongeren die het middel willen uitproberen) nog meer. Bij lachgas spelen al deze elementen een rol en dient de communicatie erover met veel zorg te worden aangepakt en dringt een aanpak op maat zich op.